

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Suomenkielinen perusopetus

Vammaisasiamiehen lausunto Koulumäen koulun toiminnan jatkosta

Vammaisasiamieheltä on pyydetty lausuntoa Koulumäen koulun toiminnan jatkosta.

Koulumäen koulun toiminnan mahdollinen lakkauttaminen herättää monia huolenaiheita oppilaiden oppimisen ja koulunkäynnin tuen riittävydestä, joten en näe sitä tässä tilanteessa kannatettavana vaihtoehtona. Esitän näkemykseni perusteeksi seuraavia asioita ja toivon, että ne huomioidaan Koulumäen koulun toiminnan jatkosta päätettäessä.

Yksilölliset tarpeet ja muutoksen vaikutukset

On tärkeää, että oppimisen ja koulunkäynnin tukea tulee saada yksilöllisesti, niin että se vastaa parhaiten oppilaan tarpeita. Yhtenä keskeisenä huolenaiheena näen, että muutos on kaikille sama riippumatta yksilöllisistä tarpeista.

Koulumäen koulun jatkosta päätettäessä päätetään samalla muuttaa kaikkien oppilaiden koulu, oppimisympäristö ja sosiaaliset suhteet kesken peruskoulun. Oppilaiden kaverisuhteet ja koulun tuttu henkilökunta vaihtuivat kerralla kokonaan ja pieni koulu vaihtuisi suurempaan kouluun ja vieraaseen yhteisöön. Muutoksessa ei voida katsoa oppilaiden yksilöllisiä tarpeita, joiden mukaan oppilaalle Koulumäen koulu voisi olla hänelle paras ja häntä eniten tukeva vaihtoehto, vaan muutos koskee yhtä lailla kaikkia oppilaita.

Erityistä tukea tarvitsevilla oppilailla voi olla jo lähtökohtaisesti suurempia haasteita sopeutua muutokseen kuin muilla oppilailla, joten on riski, että oppilas voi kokea muutoksen turvattomuutta lisäävänä ja sillä voi olla kauaskantoiset seuraukset. Koulumäen koulun henkilöstön osaaminen hajoaa ja sitä ei myöskään pystytä suunnitellulla koulun lakkauttamisella siirtämään ko. koulun oppilaiden hyödyksi. Lausuntopyynnössä ei myöskään tuoda esiin, että tähän muutokseen ja sen haasteisiin olisi varattu resursseja.

Inklusio, integraatio yleisopetuksen ryhmiin ja resurssit

Inklusioon kuuluu perustavanlaatuisesti ajatus siitä, että yhteisöön kuulumisen on jokaisen yksilön oikeus. Tämän oikeuden toteuttaminen edellyttää riittäviä resursseja toteutuakseen käytännössä.

Niin vanhemmilta kuin opettajiltakin on tullut viestiä, että resursseja ei ole varattu riittävästi inklusion, lähikouluperiaatteen ja ainekohtaisen integraation toteuttamiseen. Erityisluokilta puuttuu päteviä erityisopettajia, myöskään oppilashuoltohenkilöstöä ja avustajia ei ole riittävästi. Oppilaiden

mahdollisuus integroitua yleisopetuksen ryhmiin on sinänsä kannatettavaa, mutta jos yleisopetuksen ryhmä on suuri ja puuttuu tarvittavaa osaamista ja resursseja, se ei ole toimiva ratkaisu. Tällöin on myös suuri riski sille, että oppilas tulee kiusatuksi.

Säästöt erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla

Näen hyvin merkittävän riskin siinä, että erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla päädytään ratkaisuun, jolla säästetään resursseja. Tilanne pitäisi olla päinvastainen. Resursseja tulisi lisätä niin, että kaikille oppilaille varmistetaan yhdenvertainen oikeus saada tarvittava oppimisen tuki ja kannustava, turvallinen ja esteetön oppimisympäristö. On erittäin tärkeää ottaa huomioon oppilaiden, huoltajien ja henkilöstön näkemykset näin merkittävää päätöstä tehtäessä. Erityistä tukea tarvitsevan oppilaan perheiden kohdalla tämä on erityisen tärkeää, koska oppilaan oppimista, syrjäytymisen ehkäisyä ja perheiden jaksamista tulee tukea kaikin keinoin.

Esitän, että jatkossa säästön sijaan varataan tarvittavat resurssit, niin että tarvittava oppimisen tuki, turvalliseen yhteisöön kuulumisen ja inklusio voivat toteutua kaikille oppilaille käytännössä yksilölliset tarpeet ja huoltajien näkemykset huomioiden.

Vammaisasiamiehellä ei ollut käytettävissä lausuntoa tehdessä ennakoarviointia ja laajennettua lapsivaikutusten arviointia.

Sirkku Kiviniitty
Vammaisasiamies

Espoon kaupunki
Hyvinvoinnin ja terveyden toimiala
Esikunta/Laki- ja asiakkuusyksikkö
puh. 050 3445190
sirkku.kiviniitty@espoo.fi
PL 220, 02070 ESPOON KAUPUNKI